สารแสดงความยินดี

การแปลและการล่าม นับเป็นเรื่องสำคัญที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน อาศัยเหตุที่มนุษย์แต่ละทวีปแต่ละภูมิภาคต่างก็มีภาษาเป็นของตนเองเพื่อบำรุงความเป็นอารยะแก่ชาติจึงทำให้ต้องมีเครื่องมือที่จะเป็นสื่อกลางนำพาสารข้ามพรมแดนภาษาเพื่อประโยชน์ทั้งในทางไมตรีและทางการค้าพาณิชย์

ในบ้านเมืองของเราปรากฏว่ามีล่ามมาแต่ครั้งราชสำนักอยุธยา โดยเฉพาะล่ามจีนที่ทำหน้าที่เป็นล่ามของหลวงในการไปค้าสำเภา เรียกว่า “ท่องสื่อ” สังกัดกรมท่าซ้าย มีราชทินนามหลายหลากไปมี ขุนพจนาพิจิตร (ท่องสื่อใหญ่) เป็นอาทิ นอกจากนี้ยังมีล่ามอินเดีย และล่ามมลายู ซึ่งสังกัดอยู่ในกรมท่าขวาอีกด้วย ภายหลังเมื่อได้ติดต่อกันกับทางฝ่ายตะวันตกในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์ จึงได้มีล่ามชาวตะวันตกในบ้านเมืองไทยนับแต่ครั้งนั้น โดยมากเชื้อสายโปรตุเกสที่ถูกผลักดันออกมาจากอินเดีย และเข้ามาขอพึ่งพระบรมโพธิสมภารในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์ ล่ามโปรตุเกสนี้ เรียกกันอีกอย่างหนึ่งว่า ล่ามบรเทศ ต่อมามีล่ามฝรั่งเศส และล่ามภาษาอื่นๆ ตามมาเป็นลำดับ จะเห็นได้ว่าการแปลและการล่ามเป็นเรื่องสำคัญของบ้านเมืองมาแต่โบราณ การเข้ามาของล่ามแต่ละชนชาติก็ล้วนสัมพันธ์กับพัฒนาการและกิจการต่างประเทศของบ้านเมือง เน้นย้ำให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของการแปลและการล่ามได้เป็นอย่างดี

มาจนวันนี้การแปลและการล่ามยังเป็นเรื่องสำคัญ เพราะโลกอันเป็นโลกาภิวัตน์ล้วนติดต่อสื่อสารกันได้ง่ายดายกว่าเมื่อครั้งก่อน การไมตรีและการค้า

พาณิชย์ยังดำรงอยู่และมีความหลากหลายซับซ้อนมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมเป็นอันมาก หลายสถาบันการศึกษาจึงได้เปิดการเรียนการสอนด้านการแปลและการล่ามเป็นการเฉพาะ เพื่อรองรับกิจการงานเมืองดังกล่าว ตลอดจนมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดความงอกงามในทางวิชาการแปลและการล่าม การได้ริเริ่มให้มีวารสารการแปลและล่ามขึ้นเป็นครั้งแรกในวงวิชาการ จะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้แก่วงวิชาการด้านการแปลและล่าม ตลอดจนเกิดเครือข่ายทางวิชาการด้านการแปลและล่ามสำหรับบ้านเมืองอันจะเป็นหนทางไปสู่ความเจริญของวงวิชาการในแขนงวิชานี้สืบไป ท้ายสุดขอขอบคุณและขอแสดงความยินดีแก่คณะผู้จัดทำและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เป็นส่วนสำคัญในความสำเร็จของวารสารวิชาการที่เป็นเสาหลักด้านวิชาการแปลและล่ามของชาติฉบับปฐมฤกษ์นี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิลักษณ์ เกษมผลกูล

คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล